

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ნაციონალური ცენტრი

დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა

წელიწადი

2018-2019

უნივერსიტეტის
გამომცემლობა

**ადვოკატი წარმომადგენლის ეთიკური ვალდებულებები
მედიაში პროცესში
(ქართული და ამერიკული მოდელის შედარებითსამართლებრივი ანალიზი)**

მედიაში, როგორც დავის გადწყვეტის ალტერნატიული მექანიზმი აღიარებულია დასავლური სამართლის სისტემებით. მედიაში განსაკუთრებულად სწრაფი ტემპით ამერიკის შეერთებულ შტატებში განვითარდა, რასაც ცხადია თან სდევდა წამოჭრილი სადავო საკითხების დოქტრინული განხილვები და დასაბუთებები, შესაბამისად დაგროვდა განსაკუთრებით ღირებული ცოდნა და გამოცდილება, რომელიც უთუოდ საინტერესო უნდა იყოს მედიაციის სფეროში მომუშავე იურისტი და არაიურისტი სპეციალისტებისთვის.

საქართველოში უკვე დაიწყო მედიაციის სფეროს განვითარებისთვის საჭირო ნორმატიული ბაზის ჩამოყალიბება. საპროცესო კანონმდებლობაში შეტანილი ცვლილებების შემდგომ, საქართველოს პარლამენტმა განსახილველად მიიღო მედიაციის შესახებ კანონის პროექტი, რომელსაც კენჭი უახლოეს პერიოდში ეყრება.

მედიაციის პროცესის მონაწილეებს აქვთ განსაკუთრებული სტატუსი, როლი და ფუნქცია, რომელიც მათ უნდა შეასრულონ მედიაციის პროცესის წარმატებულობისთვის. განსაკუთრებული როლი და ფუნქცია მხარის ადვოკატ წარმომადგენლებს აკისრიათ, რომლებიც მსგავსად სასამართლო ან საარბიტრაჟო დავისა ცდილობენ მხარის ინტერესებისთვის საუკეთესო შედეგის მიღებას, თუმცა განსხვავებით კლასიკური დავისა, ადვოკატები თვისობრივად სრულიად განსხვავებულ კომუნიკაციაში შედიან მედიაციის პროცესის მონაწილეებთან და არ მოქმედებენ წინასწარ განსაზღვრული საპროცესო სამართლებრივი შეზღუდვების პირობებში. ცხადია, რომ მათი წარმომადგენლობა არ არის გათავისუფლებული ყოველგვარი ნორმისგან და პასუხს აგებენ სხვადასხვა ტიპის კანონდარღვევისთვის. მოცემული ნაშრომი სწორედ მიმართულია მსგავსი ნორმების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისკენ, შესაბამისად, განიხილავს ნორმების შესაძლო დახვეწას და განვითარებას.

საკვანძო სიტყვები: მედიაში, მედიაციის პროცესი, ადვოკატი წარმომადგენელი, ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებები, ეთიკის კოდექსი, ეთიკის კომისია, კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპი.

1. შესავალი

სამედიატორო საქმიანობის პოპულარიზაციასთან ერთად მეტად მნიშვნელოვანი და აქტუალური ხდება მედიაციის პროცესის ეთიკური საკითხების სამართლებრივი მონესრიგება და სისტემატიზაცია. მხარეთა ინტერესების სამართლებრივი დაცვის თვალსაზრისით, განსაკუთრებული როლი ენიჭებათ მხარეთა ადვოკატ წარმომადგენლებს, რომელთაც სამედიატორო მოლაპარაკებების პროცესში, უნდა უზრუნველყონ კლიენტებისთვის კვალიფიციური და კეთილსინდისიერი იურიდიული მომსახურების გაწევა. მნიშვნელოვანია, არსებული საკანონმდებლო ბაზის ფარგლებში მოხდეს მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატი წარმომადგენლის საქმიანობის სამართლებრივი შეფასება და მასზე დაკისრებული ეთიკური ვალდებულებების განსაზღვრა.

საქართველოში და ამერიკის შეერთებულ შტატებში აქტუალურია მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატი წარმომადგენლებისთვის ეთიკური ვალდებულებების ნორმატიული დარეგულირების საკითხი. არსებობს გარკვეული აზრთა სხვადასხვაობა რეგულირების საგნის და მეთოდის გარშემო. საქართველოში მედიაციის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი

* ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დოქტორანტი.

ნაბიჯი გადაიდგა სასამართლო მედიაციის დანერგვით და სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობაში შესაბამისი ცვლილებების შეტანით¹. მოცემულ მომენტში მიმდინარეობს მედიაციის შესახებ საქართველოს კანონის პროექტის² დამუშავება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სტრუქტურაში.³

წარმოდგენილი ნაშრომი მიზნად ისახავს, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, გამოიკვლიოს თუ რა სახის ეთიკური ვალდებულებები აკისრია ადვოკატ წარმომადგენელს მედიაციის პროცესში. უმნიშვნელოვანესია განისაზღვროს, მიიჩნევა თუ არა ადვოკატის მიერ მედიაციის პროცესში მხარის წარმომადგენლობა საადვოკატო საქმიანობად და ვრცელდება თუ არა მასზე ადვოკატის უნივერსალური ეთიკური ვალდებულებები.

ნაშრომში განხილული იქნება ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებების ნორმატიული მონესრიგება და მოქმედების თავისებურებები საქართველოს და ამერიკის შეერთებული შტატების სამართლის სისტემებში. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის ნორმების ნორმატიულ და დოქტრინალურ განმარტებებს, მათი მედიაციის პროცესში ჩართვის იურიდიულ შესაძლებლობას.

2. ზოგადი მიმოხილვა და მოქმედი კანონმდებლობა

ადვოკატი წარმომადგენლის ჩართულობა უთუოდ აუცილებელია ნებისმიერ სამართლებრივად მნიშვნელოვან პროცესში თუ პროცედურაში. ამ მხრივ, საგამონაკლისო არც მედიაციის პროცესია. მედიატორს აკისრია ეთიკური ვალდებულება უზრუნველყოს მხარეების თვითგამორკვევის შესაძლებლობა.⁴ თვითგამორკვევისთვის სათანადო პირობების შექმნა უმთავრესად გულისხმობს მხარისთვის შესაძლებლობის შექმნას, მიიღოს ყველა სათანადო კონსულტაცია სხვადასხვა სფეროს სპეციალისტებისგან. ამ თვალსაზრისით უდავოდ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ადვოკატის, როგორც სახელმწიფოს მხრიდან აღიარებული სამართლის სპეციალისტის როლი. ადვოკატმა, მედიაციაში მონაწილე მხარის სასარგებლოდ, უნდა უზრუნველყოს ყველა შესაძლო სამართლებრივი რისკის შეფასება და მხარის ინტერესების შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღება.⁵

ადვოკატებისა და საადვოკატო საქმიანობის შესახებ საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობა მოიცავს ეროვნულ ნორმატიულ აქტებს, მათ შორის ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონს; ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსს, ადვოკატთა ასოციაციის ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ დებულებას, და საქართველოს მიერ რატიფიცირებულ საერთაშორისო აქტებს: ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსს; ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციას და ადვოკატთა როლის შესახებ გაეროს ძირითად პრინციპებს.⁶ ნიშანდობლივია, რომ არსებული

¹ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი, საკანონმდებლო მაცნე, 14/11/1997, თავი XXI, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/29962>>, [02.08. 2019].

² საქართველოს კანონის პროექტი მედიაციის შესახებ, საქართველოს პარლამენტის ოფიციალური ვებგვერდი, კონკრეტული თარიღი, <<https://info.parliament.ge/#law-drafting/17577f>>>, [02.08. 2019].

³ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ოფიციალური ვებგვერდი, სიახლე, <<http://www.justice.gov.ge/News/Detail?newsId=7634>>>, [02.08. 2019].

⁴ წულაია ო., თვითგამორკვევა, როგორც ძირითადი ღირებულება მედიაციის პროცესში ეთიკის კოდექსებსა და სამართლებრივ ნაშრომებში: კონკურენცია დავის მონაწილე მხარეთა ავტონომიასა და შინაარსობრივ სამართლიანობას შორის, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა – წელიწადეული“, თსუ-ის გამომცემლობა, 2017, 255.

⁵ იქვე, 256.

⁶ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ოფიციალური ვებგვერდი, კანონმდებლობის ნუსხა, <<https://gba.ge/ka/%E1%83%A9%E1%83%95%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%A1-%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%91/%E1%83%A>

საკანონმდებლო ბაზა არ ითვალისწინებს მედიაციის პროცესში მონაწილე მხარის ადვოკატი წარმომადგენლებისთვის სპეციალურ ეთიკურ ნორმებს, რომელიც ადვოკატმა უნდა დაიცვას მედიაციის პროცესში ჩართული კლიენტის მიმართ.

როგორც სამეცნიერო, ასევე პრაქტიკოსი იურისტების წრეებში დომინირებულია, მოსაზრება, რომ მედიატორმა მხოლოდ უნდა წაახალისოს მედიაციის მონაწილე მხარეები, რათა მათ მიიღონ კვალიფიციური სამართლებრივი კონსულტაცია და უზრუნველყონ სამართლებრივი რისკების შეფასება წარმომადგენლის მეშვეობით.⁷ მოცემულ მომენტში საქართველოს პარლამენტში მიმდინარეობს „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის განხილვა,⁸ რომლის ოფიციალური ტექსტი (კანონის პროექტის), ასევე არ ითვალისწინებს ეთიკის განსაკუთრებულ ნორმებს მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატი წარმომადგენლისთვის.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში მედიაციის, როგორც დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის და ამ პროცესში ადვოკატის როლის განსაზღვრის შესახებ სამეცნიერო მსჯელობები ჯერ კიდევ მე-20 საუკუნის 50-იანი წლებიდან იწყება.⁹ ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის „მოდელური წესის“ პრეამბულის თანახმად ადვოკატს კლიენტის წინაშე ეკისრება სხვადასხვა მოვალეობები, მათ შორის, და არამარტო, კლიენტის ინტერესების გულმოდგინებით დაცვა საკანონმდებლო სისტემით დადგენილი წესების შესაბამისად, ასევე, ადვოკატს, როგორც მოლაპარაკებების წარმმართველს, ევალება კლიენტის უპირატესი ინტერესის დაცვა.¹⁰ მოცემული ნორმის შინაარსში მოიაზრება იურიდიული მომსახურების მრავალი ფორმა. „მოდელური წესის“ პრეამბულის მიხედვით, ადვოკატმა კლიენტს, დავის გადაწყვეტის მიზნით, შეუძლია გაუწიოს არა მხოლოდ წარმომადგენლობითი იურიდიული მომსახურება, ასევე, იურიდიული მომსახურება, როგორც მესამე ნეიტრალურმა პირმა. აქედან გამომდინარე მიჩნეულია, რომ „მოდელური წესის“ ნორმების გავრცელება შესაძლებელია სხვა სამართლებრივ ურთიერთობებზე ადვოკატს და კლიენტს შორის, მათ შორის, მედიაციის პროცესში. მიუხედავად იმისა, რომ „მოდელური წესის“ ოფიციალურ ტექსტში არ არსებობს მითითება, მედიაციის პროცესში ადვოკატის ჩართულობაზე და შესაბამისად მასზე „მოდელური წესით“ დადგენილი ეთიკური ვალდებულებების გავრცელებაზე, უნდა მივიჩნიოთ, რომ მასზე გავრცელება აქტით განმტკიცებული ადვოკატის ეთიკური მოვალეობები.¹¹ დოქტრინაში განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებენ საქმის მომზადების და დავის პერსპექტივების განსაზღვრაზე, როგორც იურიდიული მომსახურების სახეს, რომელიც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მედიაციის პროცესში და თავის მხრივ მოიაზრება გულმოდგინების პრინციპის დაცვად.¹²

ამერიკის ადვოკატთა ასოციაცია წარმოადგენს უმთავრეს ამერიკულ პროფესიულ გაერთიანებას, რომლის ფუნქციებსაც მოიცავს იურიდიული სკოლების (იურიდიული ფაკულტეტების) პროგრამული აკრედიტაცია პროფესიული ეთიკის „მოდელური წესის“ შემუშავება და განმარტება. აღსანიშნავია, რომ ამერიკის იურისტთა ასოციაციას არანაირი კავშირი არ

1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%95%E1%83%98-%E1%83%90%E1%83%A5%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98>, [02.08. 2019].

⁷ ჩიტაშვილი ნ., მედიაციის ეთიკის რეგულირების ფარგლები და ეთიკის სტანდარტით ბოჭვის ადრესატები, „სამართლის ჟურნალი“, №1, თსუ-ის გამომცემლობა, 2016, 26-27.

⁸ საქართველოს კანონის პროექტი „მედიაციის შესახებ“, საქართველოს პარლამენტის ოფიციალური ვებგვერდი, <<https://info.parliament.ge/#law-drafting/17577f>>>, [02.08.2019].

⁹ Strong G. E., Role of the Lawyer in Arbitration, Mediation and Conciliation, 1956, 1

¹⁰ Model Rules of Professional Conduct, American Bar Association, 2004, <https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct/model_rules_of_professional_conduct_preamble_scope.html>, [02.08.2019].

¹¹ Sherrill J. A., Ethics for Lawyers Representing Clients in Mediations, 2012, 2.

¹² Nolan-Haley J. M., Lawyers, Clients, and Mediation, Notre Dame Law Review, Fordham, 1998, 7.

აქვს ადვოკატის ლიცენზირებასთან. აღნიშნული უფლებამოსილება გააჩნია თითოეულ შტატს ინდივიდუალურად.¹³

ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქართული ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის ანალოგის სახით, წარმოდგენილია „ადვოკატის ქცევის მოდელური წესი“ („Model Rules of Professional Conduct“ – შემდგომში „მოდელური წესი“),¹⁴ რომელიც ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის წევრებისთვის ადგენს ეთიკური ქცევის სტანდარტებს.

ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციამ მიიღო „შეთანხმების ეთიკური გაიდლაინები“ („The Ethical Guidelines for Settlement Negotiations“ - შემდგომში „გაიდლაინებს“).¹⁵ „გაიდლაინები“ წარმოადგენს სარეკომენდაციო სამართლებრივი ბუნების მქონე სამუშაო დოკუმენტს, რომელიც განსაზღვრავს მხარეთა შორის მოლაპარაკებების ეტაპზე კერძო სამართლის ადვოკატი წარმომადგენლებისთვის ეთიკურ ნორმათა სისტემას. პრეამბულაში წარმოდგენილია მითითება, რომ დოკუმენტის მიზანს წარმოადგენს სამოქალაქო სამართლებრივ დავების ფარგლებში, მოლაპარაკებების მხარეთა შორის დავის სამართლიანი გადაწყვეტის ნახალისება.¹⁶ „გაიდლაინებით“ დადგენილი ნორმების გამოყენება რეკომენდირებულია, როგორც სასამართლო დავის, ასევე დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ფარგლებში, მათ შორის მედიაციის და კერძო არბიტრაჟის პროცესებში.

3. მედიაცია და საადვოკატო საქმიანობა

ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის შესაბამისად საადვოკატო საქმიანობა მოიცავს: ადვოკატის მიერ იურიდიული რჩევის მიცემას იმ პირისათვის, რომელმაც მას დახმარებისათვის მიმართა (კლიენტი); კლიენტის წარმომადგენლობას საკონსტიტუციო დავის, სისხლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული სამართლის საქმეზე სასამართლოში, არბიტრაჟში, დაკავების, გამოძიების ორგანოებში; მესამე პირის მიმართ სამართლებრივი დოკუმენტების მომზადებას და კლიენტის სახელით ნებისმიერი დოკუმენტაციის წარდგენას; ისეთი იურიდიული დახმარების განწვევას, რომელიც არ უკავშირდება მესამე პირის წინაშე წარმომადგენლობას.¹⁷ მოცემული მოწესრიგება წარმოდგენს და ჩამოთვლის იმ იურიდიული მომსახურების სახეებს, რომელიც ადვოკატმა უნდა გაუწიოს კლიენტს. ნორმის სიტყვა-სიტყვითი განმარტებით, მისი შემადგენლობა და იმპერატიული შინაარსი არ ტოვებს შესაძლებლობას, რომ ადვოკატის მიერ მედიაციის პროცესში მონაწილე მხარის წარმომადგენლობა მივიჩნიოთ საადვოკატო საქმიანობად.

ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის განმარტებისას შესაძლებელია გამოვიყენოთ სამართლის მეთოდებით დადგენილი კანონის ტელეოლოგიური განმარტების მეთოდი. ტელეოლოგიური განმარტება ნიშნავს სამართლის ნორმის ობიექტური მიზნის განსაზღვრას. მისი მიზანია განსაზღვროს სამართლის ნორმის განხორციელების შესაძლებლობა. კერძოდ, რამდენად შეესაბამება კანონმდებლის წარმოდგენები, რომელიც საფუძვლად

¹³ ხურციძე ნ., მათიაშვილი მ., მილეთორნო ჯ., ზამბახიძე თ., ცისკაძე მ., ჯობაძე გ., იურიდიულ პროფესიათა ეთიკური საკითხები, ამერიკის იურისტთა ასოციაცია კანონის უზენაესობის ინიციატივის გამოცემა: სასწავლო მასალები, თბ., 2009, 18

¹⁴ Model Rules of Professional Conduct, American Bar Association, preface, 2004, <https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct/model_rules_of_professional_conduct_table_of_contents.html>, [02.08.2019].

¹⁵ The Ethical Guidelines for Settlement Negotiations, American Bar Association, Official Website, 2002, 1, <https://www.americanbar.org/content/dam/aba/migrated/2011_build/dispute_resolution/settlementnegotiations.athcheckdam.pdf>, [02.08.2019].

¹⁶ იქვე, 1.

¹⁷ საქართველოს კანონი „ადვოკატთა შესახებ“, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 20/06/2001, მუხლი 2, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/15472>>, [02.08.2019].

დაედო ნორმის მიღებას, დღეს ამ ნორმის გამოყენებისას მიღებულ გადაწყვეტილებებს. ტელელოგიური განმარტება შეეხება სამართლის ნორმის დამოკიდებულებას სამართლებრივი უსაფრთხოების, თანასწორობისა და მიზანშეწონილობის პრინციპების მიმართ.¹⁸

ფართო გაგებით, კანონის განმარტების მეთოდებს განეკუთვნება სამართლის ნორმათა განვრცობა იმ შემთხვევებში, რომლებიც კანონმდებლის მიერ არ იქნა გათვალისწინებული ან განზრახ არ იქნა მონესრიგებული, ასევე, შემთხვევები, რომლებიც გარემოებათა ცვლილებამ გამოიწვია (ტელელოგიური ექსპანსია). კანონის განვრცობითი განმარტება წარმოადგენს მოსამართლის უფლებამოსილებას, რომელმაც კანონი ანალოგიის გზით სამართლებრივად ერთგვაროვან შემთხვევებზე უნდა გამოიყენოს.¹⁹

ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად ადვოკატს უფლება აქვს კლიენტის ინტერესების დასაცავად გამოიყენოს ყველა საშუალება, რომელიც აკრძალული არ არის კანონმდებლობით ან პროფესიული ეთიკის ნორმებით.²⁰

სსიპ ადვოკატთა ასოციაციის პროფესიული ეთიკის კოდექსის („ეთიკის კოდექსი“) პრეამბულაში დეკლარირებულია აქტი, მიზანი, დაადგინოს და განსაზღვროს ადვოკატის ქცევის წესები საზოგადოების და კლიენტის წინაშე – ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მიზანია საზოგადოების წინაშე დაკისრებული პროფესიული და ზნეობრივი პასუხისმგებლობიდან გამომდინარე განსაზღვროს პროფესიული ეთიკის ნორმების შესაბამისი ქცევის წესები და დაამკვიდროს ადვოკატის ვალდებულება შეინარჩუნოს პროფესიული ღირსება, პატივი სცეს თავის საქმიანობას და იზრუნოს ადვოკატის პროფესიისადმი მაღალი ნდობის მოპოვებისთვის.²¹

„ეთიკის კოდექსის“ პირველი მუხლით განსაზღვრულია ადვოკატის პროფესიული საქმიანობის ძირითადი პრინციპები – ადვოკატი ვალდებულია, პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას, იხელმძღვანელოს შემდეგი ძირითადი პრინციპებით: დამოუკიდებლობა, ნდობა, კონფიდენციალობა, კლიენტის ინტერესების პრიორიტეტულობა, ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობა, კოლეგიალობა.²²

გაეროს პრინციპების მიხედვით კლიენტის წინაშე ადვოკატთა მოვალეობაა: დაეხმარონ კლიენტს ყველა შესაძლო ფორმით და მიიღონ ყველა ზომა მისი ინტერესების დასაცავად,²³ ასევე ადვოკატებმა ყოველთვის პატივი უნდა სცენ თავიანთი კლიენტის ინტერესებს.²⁴ ხსენებული პრინციპების საფუძველზე, კლიენტის ინტერესების დაცვისას, ადვოკატებმა უნდა გაუზიარონ თავიანთი კლიენტებს კონსულტაცია და დახმარება კანონის, იურიდიული პროფესიისა და ეთიკის აღიარებული ნორმების დაცვით.²⁵

¹⁸ თოთლაძე ლ., გაბრიჩიძე გ., თუმანიშვილი გ., ტურავა პ., ჩაჩანიძე ე., განმარტებითი იურიდიული ლექსიკონი, თბ., 2012, 244.

¹⁹ იქვე, 245.

²⁰ საქართველოს კანონი „ადვოკატთა შესახებ“, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 20/06/2001, მუხლი 6, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/15472>>, [02.08.2019].

²¹ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, პრეამბულა, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>, [04.08.2019].

²² ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, მუხლი პირველი, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>, [04.08.2019].

²³ გაეროს ძირითადი პრინციპები ადვოკატთა როლის შესახებ, 1990, მ. 13, <<http://gba.ge/%22/new/admin/-editor/uploads/files/regulaciebi/gaeros%20ZiriTadi%20principebi%20advokatTa%20rolis%20Sesaxe.pdf/%22>>, [04.08.2019].

²⁴ გაეროს ძირითადი პრინციპები ადვოკატთა როლის შესახებ, 1990, მ. 15, <<http://gba.ge/%22/new/admin/-editor/uploads/files/regulaciebi/gaeros%20ZiriTadi%20principebi%20advokatTa%20rolis%20Sesaxe.pdf/%22>>, [04.08.2019].

²⁵ გაეროს ძირითადი პრინციპები ადვოკატთა როლის შესახებ, მ. 25, <<http://gba.ge/%22/new/admin/-editor/uploads/files/regulaciebi/gaeros%20ZiriTadi%20principebi%20advokatTa%20rolis%20Sesaxe.pdf/%22>>, [05.08.2019].

აღიარებულია, რომ იურიდიული პრაქტიკის არსებობისათვის აუცილებელია კლიენტის მონაწილეობა ურთიერთობაში. საქმიანობის ასეთად შეფასებისთვის არსებობს რამდენიმე კრიტერიუმი, მათგან შესაძლებელია დასახელდეს „სამართლებრივი შეფასების“ ტესტი, რომლის თანახმად, იურიდიული პრაქტიკისთვის პირს სავალდებულო წესით ესაჭიროება სპეციალური იურიდიული განათლება და უნარები. ეს საქმიანობა გულისხმობს სამართლებრივი პრინციპების გამოყენებას, რჩევის მიცემის ან სხვაგვარი დახმარების გზით პირის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად. ეს მახასიათებელი განიმარტება ასევე როგორც იურიდიული განათლებით შეძენილი უნარი, რომელიც გულისხმობს სამართლის ნორმებისა და ფილოსოფიური პრინციპების გამოყენებას კლიენტის კონკრეტული პრობლემის კონტექსტში, მის მოსაგვარებლად.²⁶

ადვოკატ-კლიენტის ურთიერთობისას ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საკითხია კლიენტის ინტერესები, როგორც ადვოკატის პროფესიული საქმიანობის ამოსავალი წერტილი. ეთიკის კოდექსი საზოგადოებაში ადვოკატის ფუნქციის განმარტებისას განსაზღვრავს, რომ „ადვოკატი უნდა ემსახურებოდეს სამართლიანობის ინტერესებს და მათ, ვისი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვა და განმტკიცება აქვს დაკისრებული. გარდა ამისა, ადვოკატის მოვალეობაა არა მხოლოდ კლიენტის პოზიციის დაცვა, არამედ იგი ვალდებულია იყოს კლიენტის მრჩეველიც“. კლიენტის ინტერესების პატივისცემა ადვოკატის ვალდებულებაა.²⁷ საქართველოს კანონმდებლობით და საერთაშორისო სამართლით დადგენილი პრინციპების შესაბამისად შეგვიძლია მივიჩნიოთ, რომ საადვოკატო საქმიანობად ასევე, უნდა ჩაითვალოს მედიაციის პროცესში ადვოკატის მიერ მხარის წარმომადგენლობა, ვინაიდან, მედიაციის პროცესში, ადვოკატის ფუნქციაა მოახდინოს არსებული სამართლებრივი პრობლემის სამართლებრივი ანალიზი, განსაზღვროს კლიენტის აუცილებელი ინტერესი და მისი პოზიცია. აქედან გამომდინარე განახორციელოს სამართლებრივი მოქმედებები, რომელიც საუკეთესოდ დაიცავს კლიენტის ინტერესებს.

4. ადვოკატ წარმომადგენელზე ეთიკური ვალდებულებების გავრცელება მედიაციის პროცესში

4.1. ქართული მოდელი

საადვოკატო საქმიანობის ცნების და ფარგლების განსაზღვრასთან ერთად მნიშვნელოვანია დადგინდეს მედიაციის პროცესში ადვოკატ წარმომადგენელზე, ადვოკატის ზოგადი ეთიკური ვალდებულებების გავრცელების პირობა და მომენტი.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობა, ფორმალური თვალსაზრისით, არ განსაზღვრავს მედიაციაში მონაწილე მხარის წარმომადგენელი ადვოკატებისთვის განსაკუთრებული ეთიკური ვალდებულებების ნორმატიულ მოწესრიგებას. მოქმედ ნორმატიულ აქტებში არ არის წარმოდგენილი მითითება მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატი წარმომადგენლის მიმართ ფარგლებში გენერალური ეთიკური ვალდებულებების დაკისრების შესახებ. განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს „ეთიკის კოდექსის“ მე-11 მუხლის დანაწესი – ეთიკის კოდექსის მოქმედება ვრცელდება ადვოკატებზე. ადვოკატი პასუხისმგებელია იმ პირთა ეთიკურ ქცევაზე, ვინც მოქმედებს ადვოკატის დავალებით ან მისი სახელით ახორციელებს ქმედებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ადვოკატმა მიიღო ყველა გონივრული

²⁶ ჩიტაშვილი ნ., ადვოკატ-მედიატორის ცალკეულ ეთიკურ ვალდებულებათა თავისებურება და რეგულირების აუცილებლობა, „სამართლის ჟურნალი“, №2, თსუ-ის გამომცემლობა, 2016, 32–33.

²⁷ კვაჭაძე მ., გასიტაშვილი ე., ბოჭორიშვილი კ., კორძაძე ი., ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის კომენტარები ეთიკის კომისიის პრაქტიკაზე დაყრდნობით, თბ., 2011, 14.

ზომა იმისთვის, რომ ამ პირების ქცევა შესაბამისობაში ყოფილიყო ეთიკის კოდექსის მოთხოვნებთან.²⁸

საკითხის სრულყოფილი გაანალიზებისთვის მნიშვნელოვანია იურიდიულ პრაქტიკაში მიღებულ აქტებში წარმოდგენილი განმარტებების გააზრება. ზემოხსენებული განმარტების და ადვოკატ წარმომადგენელზე, მისი, როგორც ადვოკატის სტატუსის მატარებელზე, ეთიკური ვალდებულებების დაკისრების საილუსტრაციოდ გამოდგება, დისციპლინურ და სასამართლო პრაქტიკაში მომხდარი ქვემოთ შემთხვევა.

„ეთიკის კოდექსი“ მე-11 მუხლის, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის და უზენაესი სასამართლო პრაქტიკის ანალიზი ცხადყოფს, რომ ადვოკატს დაეკისრება ადვოკატის ზოგადი ეთიკური ვალდებულებები ადვოკატის სტატუსის შექმნისთანავე და ეთიკური ნორმების ფარგლები არ შემოიფარგლება კონკრეტულ საქმეზე საადვოკატო საქმიანობის მიმდინარეობით. ამ საკითხთან მიმართებით, მნიშვნელოვანი განმარტება გააკეთა სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიამ (2014 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილება²⁹), რასაც დაეთანხმა საკასაციო სასამართლოს დისციპლინური პალატა:

სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიამ დადგინდად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: სასამართლო სხდომის დასრულების შემდეგ, სხდომის დარბაზში ადვოკატსა და მომჩივანს შორის სიტყვიერი შელაპარაკებით დაიწყო კონფლიქტი, რომელიც დასრულდა მცირე ფიზიკური შეხებით, კერძოდ, მომჩივნის მიერ ხელთ არსებული ჩანანერის ქნევით, ხოლო ადვოკატის მხრიდან სიტყვიერ შელაპარაკებასთან ერთად ფეხის მოქნევით. ეთიკის კომისიამ მიიჩნია, რომ ადვოკატის მიერ დაირღვა „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი, რომლის თანახმად „ადვოკატი ვალდებულია არ შელახოს სასამართლოს და პროცესის სხვა მონაწილეთა უფლებები“. ასევე, „ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის“ მე-9 მუხლის 1-ლი ნაწილი, რომლის თანახმად, „ადვოკატი, რომელიც მონაწილეობს საქმეში საქართველოს ან უცხო ქვეყნის სასამართლოს ან ტრიბუნალის წინაშე, ვალდებულია დაიცვას და პატივი სცეს ამ სასამართლოში თუ ტრიბუნალში მოქმედ ქცევის წესებს.“³⁰

ეთიკის კომისიამ მიიჩნია, რომ ადვოკატმა ნებისმიერ ვითარებაში უნდა შეინარჩუნოს პროფესიული ღირსება, გამოიჩინოს მოთმინება და პატივი სცეს თავის საქმიანობას. ადვოკატი უნდა შეეცადოს, თავი აარიდოს იმგვარ ქმედებასა და გამონათქვამებს, რაც არ შეესაბამება ადვოკატის მაღალ როლს საზოგადოებაში და ხელს უშლის ამ პროფესიისადმი საზოგადოებრივი ნდობის მოპოვებას. ეთიკის კომისიამ განმარტა, რომ პროფესიული ვალდებულებები და პასუხისმგებლობა ადვოკატს ნებას არ რთავს გააკეთოს სუბიექტური, არაგონივრული და შეურაცხმყოფელი განცხადებები იმგვარად, რომ კითხვის ნიშნის ქვეშ დადგეს მთელი ადვოკატთა კორპუსის საიმედოობა და ეთიკურობა.³¹

ეთიკის კომისიის შეფასებით, ის ფაქტი, რომ იგი სამოქალაქო დავაში იყო მოპასუხე მხარე, არ ცვლის იმ ფაქტობრივ გარემოებას, რომ მან სხდომის მონაწილეებს შეურაცხყოფა მიაყენა.³² მითითებული გადაწყვეტილება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპ-

²⁸ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, მუხლი 11, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>.

²⁹ სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2014 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილება, 5.

³⁰ სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2014 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილება, 5.

³¹ იქვე.

³² იქვე, 6.

ლინო პალატაში კანონით დადგენილ ვადაში გაასაჩივრა ადვოკატმა, რომელმაც მოითხოვა საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის გადანყვეტილების გაუქმება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატა განმარტავს, საქართველოს ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი განსაზღვრავს პროფესიული ეთიკის ნორმებს და ქცევის წესებს, ანუ ისეთ ქცევის წესებს, რომლებიც უკავშირდება საადვოკატო საქმიანობას. „სადისციპლინო პალატას მიაჩნია, რომ ადვოკატის მიმართ პროფესიული მოთხოვნები არ შემოიფარგლება მხოლოდ „ადვოკატთა შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის ჩამონათვალით და იგი ვრცელდება ადვოკატებს შორის ურთიერთობაზე. მართალია, ადვოკატი მოცემულ სამოქალაქო დავაში გამოდიოდა მხარედ, მაგრამ პროფესიული ქცევის ნორმების დაცვა ადვოკატს მართებს არა მხოლოდ წარმომადგენლობითი ფუნქციების შესრულებასთან დაკავშირებით, არამედ სასამართლოში მხარედ გამოსვლის შემთხვევაშიც. საადვოკატო კორპუსის წევრებს შორის ურთიერთობა არ შემოიფარგლება სასამართლო დარბაზით. ადვოკატი 2006 წლიდან ეწევა საადვოკატო საქმიანობას. ის გარემოება, რომ სასამართლო პროცესზე იგი გამოდიოდა არა წარმომადგენლად, არამედ მხარედ, არ ათავისუფლებდა მას პროფესიული ქცევის წესის დაცვისაგან. ეთიკის კოდექსი შეიცავს ნორმებს, რომლებიც ეხება არა მხოლოდ უშუალოდ საადვოკატო საქმიანობის განხორციელების პროცესში ადვოკატის ქცევას, არამედ ადვოკატის ქცევისადმი ზოგად სტანდარტებს საადვოკატო კორპუსის წევრებს შორის ურთიერთობებში. ასე მაგ: ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-7 მუხლის თანახმად, „ადვოკატი ვალდებულია პატივი სცეს კოლეგებს, არ შელახოს მათი ღირსება და დაიცვას პროფესიული ღირებულებები“; მე-9 მუხლის შესაბამისად, „ადვოკატი, რომელიც მონაწილეობს საქმეში საქართველოს, ან უცხო ქვეყნის სასამართლოს, ან ტრიბუნალის წინაშე, ვალდებულია დაიცვას და პატივი სცეს ამ სასამართლოში თუ ტრიბუნალში მოქმედ ქცევის წესებს“; მე-10 მუხლის თანახმად, „ადვოკატი ვალდებულია პატივი სცეს თავის კოლეგას“. ამდენად, აღნიშნული ნორმები ვრცელდება სასამართლოს გარეთ ადვოკატებს შორის ურთიერთობაზეც, ხოლო ამ წესების დაცვა ადვოკატს მით უფრო მართებს სასამართლო დარბაზში, როდესაც ყველასთვის ცნობილია მისი პროფესიული სტატუსი, მისი ქმედება აღიქმება არა როგორც ფიზიკური პირის, არამედ როგორც ადვოკატის ქმედება. ამდენად, სადისციპლინო პალატა იზიარებს ეთიკის კომისიის დასკვნას იმის შესახებ, რომ ადვოკატი თავისი ქცევით - მოსარჩელე მხარის ადვოკატის შეურაცხყოფით, არ გაუფრთხილდა პროფესიულ პრესტიჟს, არ გამოიჩინა მოთმინება და უგულბებლყო პროფესიული ქცევის წესები. ადვოკატის ქცევა უნდა პასუხობდეს ადვოკატის მაღალ როლს საზოგადოებაში, სასამართლო დარბაზში ადვოკატის ნებისმიერი მოქმედება უნდა შეესაბამებოდეს ადვოკატის პროფესიულ ღირსებას, ეთიკის სტანდარტებს, რომლის დაცვაზეც უნდა ზრუნავდეს ადვოკატი, მიუხედავად იმისა, წარმოადგენდა თუ არა ის კლიენტს, თუ თავად იყო მხარე სასამართლოში.³³

უზენაესი სასამართლოს ზემოხსენებული განმარტება ერთმნიშვნელოვნად ცხადყოფს, რომ ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებები დაკავშირებულია უშუალოდ მის სტატუსთან და არ შემოიფარგლება იმ საადვოკატო საქმიანობით, რომელსაც ადვოკატი ახორციელებს კონკრეტულ შემთხვევაში. ამავე დასაბუთებით შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ადვოკატზე, რომელიც მედიაციის პროცესში წარმოადგენს მხარეს, ვრცელდება ეთიკის კოდექსით დადგენილი ეთიკური ნორმები და იგი ვალდებულია დაიცვას ზემოხსენებული ეთიკური ნორმები კლიენტის და მედიაციის პროცესის სხვა მონაწილეების მიმართ.

³³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის 2015 წლის 6 მაისის №დს-შ/5-15 გადანყვეტილება, 4-5.

4.2. ამერიკული მოდელი

ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქართული ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის ანალოგის სახით, წარმოდგენილია „ადვოკატის ქცევის მოდელური წესი“ („Model Rules of Professional Conduct“ – შემდგომში „მოდელური წესი“).³⁴ ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციამ მიიღო „შეთანხმების ეთიკური გაიდლაინები“ (“The Ethical Guidelines for Settlement Negotiations“ – შემდგომში „გაიდლაინები“).³⁵ „გაიდლაინები“ წარმოადგენს სარეკომენდაციო სამართლებრივი ბუნების მქონე სამუშაო დოკუმენტს, რომელიც განსაზღვრავს მხარეთა შორის მოლაპარაკებების ეტაპზე კერძო სამართლის ადვოკატი წარმომადგენლებისთვის ეთიკურ ნორმათა სისტემას. პრეამბულაში წარმოდგენილია მითითება, რომ დოკუმენტის მიზანს წარმოადგენს სამოქალაქო სამართლებრივ დავების ფარგლებში, მოლაპარაკებების მხარეთა შორის დავის სამართლიანი გადაწყვეტის ნახალისება.³⁶ „გაიდლაინებით“ დადგენილი ნორმების გამოყენება რეკომენდებულია, როგორც სასამართლო დავის, ასევე დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ფარგლებში, მათ შორის მედიაციის და კერძო არბიტრაჟის პროცესებში. მნიშვნელოვანია, რომ „გაიდლაინების“ მიერ დადგენილი რეგულაციები მიემართება უშუალოდ მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატ წარმომადგენლებს, შესაბამისად მათ აკისრებს მთელ რიგ ეთიკურ ვალდებულებებს, რაც თავისი შინაარსით ამომწურავად ემთხვევა „მოდელური წესით“ დადგენილ ეთიკურ ნორმებს.

5. ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებები საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსის და „მოდელური წესის“ შესაბამისად

5.1. ქართული მოდელი

სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსი ადგენს ადვოკატთა პროფესიულ ეთიკის ნორმებს და ქცევის წესებს.³⁷ „ეთიკის კოდექსის“ პირველი მუხლი (I თავი) განსაზღვრავს პროფესიული საქმიანობის ძირითად პრინციპებს – ნდობა, კონფიდენციალობა, კლიენტის ინტერესების პრიორიტეტულობა, ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობა, კოლეგიალობა.³⁸

ეთიკის კოდექსის II თავით დადგენილია ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებები, რომელიც მას ეკისრება სხვა პირებთან და ინსტიტუტებთან ურთიერთობაში.

- ურთიერთობა ადვოკატსა და კლიენტს შორის

ადვოკატი კლიენტთან თავის საქმიანობას იწყებს კლიენტთან ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე. ურთიერთობას უთანაბრდება, სამართლებრივი აქტები და რეგულაციები ადვოკატის პროფესიის შესახებ როდესაც ადვოკატს შეეძლო ევარაუდა, რომ შეთანხმებას დება და კლიენტთან ურთიერთობაში მყოფი უფლებამოსილი პირი, გარდა სავალდებულო (იძულებითი) დაცვის შემთხვევისა.

³⁴ Model Rules of Professional Conduct, American Bar Association, 2004, <[https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct_table_of_contents.html](https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct/model_rules_of_professional_conduct_table_of_contents.html)>, [04.08.2019].

³⁵ The Ethical Guidelines for Settlement Negotiations, American Bar Association, Official Website, 2002, 1, <https://www.americanbar.org/content/dam/aba/migrated/2011_build/dispute_resolution/settlementnegotiations.authcheckdam.pdf>, [04.08.2019].

³⁶ იქვე, 1.

³⁷ სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, 2012, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>, [04.08.2019].

³⁸ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, მუხლი პირველი, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>.

- კლიენტის ინტერესების დაცვა

ადვოკატს უფლება აქვს კლიენტის ინტერესების დასაცავად გამოიყენოს ყველა საშუალება, რომელიც აკრძალული არ არის კანონმდებლობით ან პროფესიული ეთიკის ნორმებით.

- ადვოკატი ვალდებულია დროულად მიაწოდოს კლიენტს ყველა ინფორმაცია და განუმარტოს ყველა შესაძლო ფინანსური ვალდებულება, რომელიც დაკავშირებულია მისი საქმის წარმოებასთან.³⁹

პროფესიული საიდუმლოება

1. ადვოკატი ვალდებულია:

ა) დაიცვას პროფესიული საიდუმლოება, გასული დროის მიუხედავად;

ბ) კლიენტის თანხმობის გარეშე არ გაავრცელოს საადვოკატო საქმიანობის განხორციელების პროცესში მისგან მიღებული ინფორმაცია.

ადვოკატი „უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ მონიტორინგს დაქვემდებარებული გარიგების შესახებ ანგარიშგების ფორმას აგზავნის იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიშგების ფორმის გაგზავნა არ ეწინააღმდეგება მისი საქმიანობის მარეგულირებელი კანონმდებლობით გათვალისწინებული პროფესიული საიდუმლოების დაცვის პრინციპს.

ადვოკატის მიერ პროფესიული საიდუმლოების დარღვევა იწვევს ამ კანონით და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას.⁴⁰

კონფიდენციალურობის დაცვის ვალდებულებას კანონი ადვოკატ წარმომადგენლებს ნებისმიერი სახის წარმომადგენლობისას აკისრებს, თუმცა მედიაციის პროცესში კონფიდენციალურობის დაცვა დაკავშირებულია მხარეთა პოზიციების დაახლოვებასთან და მედიაციის წარმატებით დასრულებასთან. კონფიდენციალურობის გარანტია აძლიერებს ნდობას, როგორც მხარეებს და მათ წარმომადგენლებს, ასევე მედიატორებს შორის, აძლიერებს მედიატორის მიუკერძოებლობის რწმენას.⁴¹ საერთო სასარჩელო წარმოებისას სამოქალაქო პროცესი წარიმართება საქვეყნოობის პრინციპის შესაბამისად, რაც საქმესთან შემხებლობაში არმყოფ ნებისმიერ მესამე პირს აძლევს შესაძლებლობას გაეცნოს მხარეთა პერსონალურ მონაცემებს.⁴² მიუხედავად იმისა, რომ მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე სასამართლოს შეუძლია სხდომა დახუროს, აღნიშნული მაინც დაკავშირებულია გარკვეულ პროცედურებთან და მოსამართლის შინაგან რწმენასთან,⁴³ რაც საერთო ჯამში არ ქმნის კონფიდენციალურობის დაცვის გარანტიებს. სასამართლო პროცესის საპირისპიროდ სამედიატო გარემო და არსებული პროცედურა ქმნის დაცულობის განსაკუთრებულ შეგრძნებას და ხელს უწყობს მედიაციის წარმატებით დასრულებას.⁴⁴

- ინტერესთა შეუთავსებლობა

- ადვოკატი ვალდებულია არ განახორციელოს ისეთი ქმედება და არ დაამყაროს ისეთი ურთიერთობა, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის კლიენტის ინტერესებს, ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობას ან დამოუკიდებლობას.

³⁹ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, მუხლი 8, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>.

⁴⁰ იქვე, მუხლი 7.

⁴¹ ბერაძე ს., კონფიდენციალურობის დაცვის სპეციფიკა მედიაციის პროცესში, „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა – წელიწდეული“, თსუ-ის გამომცემლობა, სპეციალური გამოცემა, 2017, 51.

⁴² იბ. პერსონალურ მონაცემთა განმარტება, საქართველოს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 28/12/2011, მუხლი 2, ნაწილი პირველი, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437?publication=19>>, [04.08.2019].

⁴³ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი, საკანონმდებლო მაცნე, 14/11/1997, მუხლი 9, ნაწილი 1-4, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/29962>>, [04.08.2019].

⁴⁴ ბერაძე ს., კონფიდენციალურობის დაცვის სპეციფიკა მედიაციის პროცესში, „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა – წელიწდეული“, თსუ-ის გამომცემლობა, სპეციალური გამოცემა, 2017, 52.

- ადვოკატს უფლება არა აქვს შეასრულოს პროფესიული ფუნქციები, თუ იმავე საქმეზე უკვე განახორციელა საადვოკატო საქმიანობა მეორე მხარის სასარგებლოდ.

3. დაუშვებელია ადვოკატის მიერ პროფესიული ფუნქციების შესრულება იმ საქმეზე, რომელზედაც მან უკვე განახორციელა მოსამართლის, პროკურორის, გამომძიებლის, მომკვლევის, სასამართლო სხდომის მდივნის, თარჯიმნის, დამსწრის, მოწმის, ექსპერტის, სპეციალისტის, საჯარო მოსამსახურის ან ნოტარიუსის სტატუსით და საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილებანი.⁴⁵

- კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპი

ადვოკატმა ყოველთვის უნდა იმოქმედოს კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე და დააყენოს ისინი პირადი და სხვა პირების ინტერესებზე მაღლა. თუმცა კლიენტის ინტერესების დასაცავად ადვოკატის მოქმედებები უნდა შეესაბამებოდეს კანონმდებლობას და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსს.

- ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის პრინციპი

ადვოკატს უფლება არა აქვს პროფესიული რჩევა მისცეს ან წარმოადგინოს ორი ან მეტი კლიენტი ერთი და იგივე ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ საქმეზე, თუკი აღნიშნული კლიენტების ინტერესებს შორის არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის მნიშვნელოვანი საფრთხე.

- ადვოკატის ურთიერთობა სასამართლოსთან

ადვოკატი, რომელიც მონაწილეობს საქმეში საქართველოს ან უცხო ქვეყნის სასამართლოს ან ტრიბუნალის წინაშე, ვალდებულია დაიცვას სამართლებრივი აქტები და რეგულაციები ადვოკატის პროფესიის შესახებ და პატივი სცეს ამ სასამართლოში თუ ტრიბუნალში მოქმედ ქვეყნის წესებს.⁴⁶

- კოლეგიალობის პრინციპი

ადვოკატი ვალდებულია პატივი სცეს კოლეგებს, არ შელახოს მათი ღირსება და დაიცვას პროფესიული ღირებულებები.⁴⁷

ადვოკატი ვალდებულია პატივი სცეს თავის კოლეგას. პროფესიის კორპორატიული არსი მოითხოვს ადვოკატთა შორის ნდობასა და თანამშრომლობაზე დამყარებულ ურთიერთობას მათი კლიენტების სასარგებლოდ სასამართლო პროცესების და სხვა კლიენტისთვის საზიანო ქმედებების თავიდან აცილების მიზნით. თუმცა დაუშვებელია კლიენტის ინტერესებზე წინ პროფესიის ინტერესების დაყენება.⁴⁸

5.2. ამერიკული მოდელი

ამერიკის შეერთებულ შტატებში „მოდელური წესის“ მიღებამდე განიხილებოდა დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის სფეროში - არბიტრაჟის და მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატებისთვის ეთიკური ვალდებულებების დაკისრების მიზნით დამოუკიდებელი აქტის მიღება, რითაც განისაზღვრებოდა ეთიკური ვალდებულებების ჩამონათვალი და განმარტებები.⁴⁹

⁴⁵ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, მუხლი 8, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>, [02.08.2019].

⁴⁶ ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, თბ., 2012, მუხლი 9, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>, [02.08.2019].

⁴⁷ იქვე, მუხლი 7.

⁴⁸ *კვაჭაძე მ., ვასილაშვილი ე., ბოჭორიშვილი კ., კორძაბია ი.*, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის კომენტარები ეთიკის კომისიის პრაქტიკაზე დაყრდნობით, თბ., 2011, 11.

⁴⁹ *Menkel-Meadow C.*, Ethics in Alternative Dispute Resolution: New Issues, No Answers from the Adversary Conception of Lawyers' Responsibilities, Georgetown University Law Center, 1997, 45-46.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქართული ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის ანალოგის სახით, წარმოდგენილია „მოდელური წესი“ – შემდგომში „მოდელური წესი“),⁵⁰ რომელიც ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის წევრებისთვის ადგენს ეთიკური ქცევის სტანდარტებს.

„გაიდლაინები“ წარმოადგენს სარეკომენდაციო სამართლებრივი ბუნების მქონე სამუშაო დოკუმენტს, რომელიც განსაზღვრავს მხარეთა შორის მოლაპარაკებების ეტაპზე კერძო სამართლის ადვოკატი წარმომადგენლებისთვის ეთიკურ ნორმათა სისტემას. „გაიდლაინებით“ დადგენილი ნორმების გამოყენება რეკომენდირებულია, როგორც სასამართლო დავის, ასევე დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ფარგლებში, მათ შორის მედიაციის და კერძო არბიტრაჟის პროცესებში.

ამერიკული „გაიდლაინების“ მიხედვით დომინირებულია მოსაზრება, რომ მედიაციის პროცესში მონაწილე ადვოკატ წარმომადგენელს, განსხვავებით „მოდელური წესისა“ უნდა დაეკისროს ეთიკური ვალდებულები არამხოლოდ მისი კლიენტის მიმართ, არამედ მედიაციის პროცესში მონაწილე თითოეული მხარის მიმართ, რაც მიმართული იქნება მედიაციის პროცესში ყოველი მხარისთვის სამართლიანი შეთანხმების მიღწევისკენ.⁵¹ ამგვარი „გენერალური“ ეთიკური ვალდებულებების წრეში მოიაზრება ცოდნის, კომპეტენტურობის ეთიკური ვალდებულება; კონფიდენციალურობის დაცვის ვალდებულება. ამასთან „გაიდლაინები“ აწესებს სპეციალურ ეთიკურ ვალდებულებებს უშუალოდ კლიენტის მიმართ ადვოკატი წარმომადგენლებისთვის.

ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის „მოდელური წესი“ ქართული „ეთიკის კოდექსის მსგავსად“ ადგენს კომპეტენტურობის, კონფიდენციალურობის; ინტერესთა კონფლიქტის, დამოუკიდებლობის ზოგად პრინციპებს. ასევე, განსაზღვრავს „მესამე პირების“ მიმართ არსებულ მოვალეობებს, მესამე პირებში, ისევე როგორც ქართულ კანონმდებლობაში, მოიაზრება მედიაციის პროცესის სხვა მონაწილეები. უმთავრესად წარმოდგენილი კლიენტი, ასევე, მედიატორი, მონაწილემდეგ მხარის ადვოკატი და მედიაციის პროცესის სხვა მონაწილეები.⁵²

- კომპეტენტურობის ვალდებულება

კომპეტენტურობის ეთიკური ვალდებულება „გაიდლაინში“ მომდინარეობს ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის „მოდელური წესიდან“ – „1.1 ადვოკატი ვალდებულია კლიენტს მიაწოდოს კომპეტენტური იურიდიული მომსახურება“, მოცემული რეგულირების შინაარსში უნდა მოვიხილოთ ადვოკატი წარმომადგენლის საჭირო ცოდნა, რაც მისცემს მას საშუალებას განსაზღვროს მოთხოვნის კანონიერება და აღსრულებადობა. ადვოკატს უნდა შეეძლოს ამა თუ იმ სამართლებრივი მოქმედების შედეგის წინასწარ განსაზღვრა და კლიენტის ინტერესების დასაცავად, მისთვის მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, საუკეთესო სამართლებრივი მოქმედების განხორციელება. „გაიდლაინების“ მონესრიგებები მიმართულია მოლაპარაკებების პროცესში ყოველი პირის მიმართ, შესაბამისად სამართლებრივი მოქმედებები, რომელსაც განახორციელებს ადვოკატის წარმომადგენელი, უნდა იყოს მიმართული ყოველი მხარის ინტერესების მაქსიმალურად დაცვისკენ. მაგალითად საგადასახადო საკითხების მოსაგვარებლად მედიაციის ყოველი მხარისთვის ოპტიმალური გზის მონახვა.

- კეთილსინდისიერების ვალდებულება.

⁵⁰ Model Rules of Professional Conduct, American Bar Association, 2004, <https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct/model_rules_of_professional_conduct_table_of_contents.html>, [02.08.2019].

⁵¹ Sherril J. A., Ethics for Lawyers Representing Clients in Mediations, 2012, 3.

⁵² იქვე, 5.

ადვოკატმა უნდა განახორციელოს სამართლებრივი მოქმედებები ღირსეულად და კეთილსინდისიერად.

მიუხედავად იმისა, რომ ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის „მოდელური წესი“, ფორმალური თვალსაზრისით, არ ითვალისწინებს ადვოკატი წარმომადგენლის კეთილსინდისიერების ვალდებულების დათქმას, „გაიდლაინები“ მიუთითებენ აღნიშნული ეთიკური ნორმის დაცვის აუცილებლობაზე, სამართლის ზოგადი კეთილსინდისიერების პრინციპის და უშუალოდ „გაიდლაინების“ შინაარსის შესაბამისად. ადვოკატი წარმომადგენელი მედიაციის პროცესში ვალდებულია მიისწრაფოდეს ღირსეული და სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღებისთვის. „მოდელური წესის“ 2.1 მუხლი აღიარებს ადვოკატი წარმომადგენლების მიერ სადავო საკითხების განსჯისას მორალური ფაქტორების გათვალისწინებას.⁵³ „გაიდლაინის“ ნორმის შინაარსში ასევე უნდა ვიგულისხმოდ ადვოკატ წარმომადგენლებს შორის კოლეგიალობის ეთიკური ნორმების დაცვის აუცილებლობაც.

- კონფიდენციალურობის დაცვის ვალდებულება.

„კლიენტის თანხმობის შემთხვევაში, ადვოკატმა წარმომადგენელმა შესაძლებელია მესამე პირების მიმართ გაამჟღავნოს ან დაფაროს დავის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კანონი, განსაკუთრებული წესი, სასამართლო განკარგულება ან ადგილობრივი ჩვეულება არ კრძალავს ინფორმაციის გამჟღავნებას, ან ადვოკატი წარმომადგენელი არ ეთანხმება ინფორმაციის გამჟღავნებას.

წარმომადგენელი ნორმის რეგულირება ეყრდნობა „მოდელური წესის“ 1.6; 1.8 და 1.9 მუხლების შინაარსს, რითაც უზრუნველყოფილია ადვოკატის კონფიდენციალურობის დაცვა.

წარმომადგენელი ნორმის შემადგენლობა აწესებს ადვოკატის წარმომადგენლის მიერ კონფიდენციალურობის დაცვის ვალდებულების მოქმედების არეალს, რაც თავის თავში მოიცავს, ასევე, ინფორმაციის გამჟღავნების უფლებამოსილებასაც გარკვეული პირობების არსებობის შემთხვევაში. გამჟღავნების უფლებამოსილება უმთავრესად დამოკიდებულია კლიენტის თანხმობაზე, თუმცა ასეთის არსებობის შემთხვევაშიც, ადვოკატის მიმართ წარმომადგენლობის გამჟღავნების უფლებამოსილება შესაძლებელია შეიზღუდოს კანონის, განსაკუთრებული წესის, სასამართლო განკარგულების ან ადგილობრივი ჩვეულების ნორმებით. ამდენად, მოცემული მონესრიგება აწესებს კონფიდენციალურობის და გამჟღავნების უფლების დაცვის განსხვავებულ სტანდარტებს. ქართული მონესრიგებისგან განსხვავებით, „მოდელური წესი“ უშვებს საქმესთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნებას და ამის პირობად განსაზღვრავს კლიენტის თანხმობას.⁵⁴

- ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობა.

ამერიკის იურსიტთა ასოციაციის „მოდელურ წესში“ მოცემულია ინტერესთა კონფლიქტებთან დაკავშირებული როგორც ზოგადი, ასევე სპეციფიკური ნორმები. კოდექსი ასევე, არეგულირებს რამდენიმე კლიენტის კონფლიქტებს, როდესაც ერთ-ერთი მათგანი ყოფილი კლიენტია. ინტერესთა კონფლიქტის თაობაზე ბოლო შესწორება 2002 წლის თებერვალში იქნა მიღებული და იგი განსაზღვრავს ადვოკატის მოვალეობებს პოტენციური კლიენტის მიმართ.⁵⁵

- დამოუკიდებლობის პრინციპი.

⁵³ Sherrill J. A., Ethics for Lawyers Representing Clients in Mediations, 2012, 5.

⁵⁴ Oberman S., Confidentiality in Mediation: An Application of the Right to Privacy, Ohio State Journal on Dispute Resolution, Vol 27:3, 2012, 13.

⁵⁵ ხურციძე ნ., მათიაშვილი მ., მილეთორნო ჯ., ზამბახიძე თ., ცისკაძე მ., ჯობაძე გ., იურიდიულ პროფესიათა ეთიკური საკითხები, ამერიკის იურსიტთა ასოციაცია კანონის უზენაესობის ინიციატივის გამოცემა: სასწავლო მასალები, თბ., 2009, 66.

ვინაიდან კონფლიქტთა უმრავლესობა კლიენტის ინტერესებს რისკის ქვეშ აყენებს და კლიენტის დამოუკიდებლობა და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღება პატივსაცემი ღირებულებებია, კლიენტი უფლებამოსილია თავიდან აიცილოს ინტერესთა კონფლიქტების უმრავლესობა. თუ კლიენტი მაინც გადაწყვეტს ასეთ ადვოკატთან თანამშრომლობას, ამისათვის, როგორც მინიმუმ, საჭიროა კლიენტის გააზრებული თანხმობა.

კლიენტის დამოუკიდებლობის პატივისცემის ზოგადი პრინციპი არ ვრცელდება, როდესაც კონფლიქტი იმდენად მძიმეა, რომ ნებისმიერი კლიენტი კონფლიქტის თავიდან აცილებაზე უარის თქმის შემთხვევაში ეჭვმიტანილი ხდება. კლიენტის დამოუკიდებლობის პატივისცემის ზოგადი პრინციპი არ მოქმედებს მხოლოდ იმ შემთხვევებში, როდესაც კონფლიქტზე თანხმობის გაცხადებით საფრთხე ექმნება არა მარტო კლიენტის ინტერესს, არამედ ზოგადად, მართლმსაჯულების სისტემის ინტერესებს.⁵⁶

- ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებები მესამე პირების მიმართ.

ამერიკის იურისტთა ასოციაციის „მოდელოზ ნესში“ მოცემულია ინტერესთა კონფლიქტებთან დაკავშირებული როგორც ზოგადი, ასევე, სპეციფიკური ნორმები⁵⁷. „მოდელოზი ნესი“ ასევე, არეგულირებს რამდენიმე კლიენტის კონფლიქტებს, როდესაც ერთ-ერთი მათგანი ყოფილი კლიენტია. ინტერესთა კონფლიქტის თაობაზე ბოლო შესწორება 2002 წლის თებერვალში იქნა მიღებული და იგი განსაზღვრავს ადვოკატის მოვალეობებს პოტენციური კლიენტის მიმართ.⁵⁸

ამერიკელ ადვოკატებს არ ეკრძალებათ კლიენტის საქმეში ჩართულ ისეთ პირებთან ურთიერთობა, რომლებსაც წარმომადგენელი არ გააჩნიათ. თუმცა, აქაც დაწესებულია ფარგლები, რომლებიც მათ ასეთი ურთიერთობებისას უნდა დაიცვან. უპირველეს ყოვლისა, ადვოკატს ეკისრება პოზიტიური ვალდებულება თავი შეიკავოს პირდაპირი ან ირიბი განცხადებისაგან. ადვოკატი ვალდებულია განაცხადოს, რომ მას არ აინტერესებს საკითხი, რომელსაც მას ატყობინებენ. ამერიკის შეერთებულ შტატებში ადვოკატის მიერ წარმომადგენლობის არმქონე პირისთვის განზრახ არასწორი ინფორმაციის მიწოდება, იწვევს დისციპლინურ პასუხისმგებლობას. მეტიც, თუ ადვოკატმა სავარაუდოდ, იცის, რომ წარმომადგენლობის არმქონე პირი არასწორად აღიქვამს საქმეში ადვოკატის ინტერესს, იგი ვალდებულია მკაფიო განმარტება მისცეს პირს ადვოკატის როლის შესახებ.

აღსანიშნავია, რომ ამერიკელ ადვოკატებს ეკრძალებათ სამართლებრივი ხასიათის რჩევები მისცენ წარმომადგენლობის არმქონე პირებს, რომლებთანაც მათ გარდაუვლად უხდებათ კონტაქტის დამყარება. ერთადერთი გამონაკლისი გახლავთ რჩევა წარმომადგენლის (ადვოკატის) აყვანის თაობაზე.

ადვოკატებს უფლება აქვთ წარმომადგენლობის არმქონე პირებისაგან შეკრიბონ ინფორმაცია. სხვაგვარად წარმოუდგენელიც იქნებოდა ამერიკული მართლმსაჯულების სისტემის მუშაობა.⁵⁹

ამერიკული სამართლის დოქტრინაში, ასევე, გამოყოფენ მედიაციის პროცესში ადვოკატი წარმომადგენლების მხრიდან ეთიკური ვალდებულებების დარღვევის კერძო შემთხვე-

⁵⁶ იქვე, 77.

⁵⁷ The Ethical Guidelines for Settlement Negotiations, American Bar Association, 2002, 1, <https://www.americanbar.org/content/dam/aba/migrated/2011_build/dispute_resolution/settlementnegotiations.authcheckdam.pdf>, [02.08.2019].

⁵⁸ ხურციძე ნ., მათიაშვილი მ., მილეტორნო ჯ., ზამბახიძე თ., ცისკაძე მ., ჯოხაძე გ., იურიდიულ პროფესიათა ეთიკური საკითხები, ამერიკის იურისტთა ასოციაცია, კანონის უზენაესობის ინიციატივის გამოცემა: სასწავლო მასალები, თბ., 2009, 77.

⁵⁹ ხურციძე ნ., მათიაშვილი მ., მილეტორნო ჯ., ზამბახიძე თ., ცისკაძე მ., ჯოხაძე გ., იურიდიულ პროფესიათა ეთიკური საკითხები, ამერიკის იურისტთა ასოციაცია, კანონის უზენაესობის ინიციატივის გამოცემა: სასწავლო მასალები, თბ., 2009, 80.

ვებს. ასეთ შემთხვევებში შესაძლებელია გამოვყოთ „ბლეფი“ და მოთხოვნის უფლების ღირებულების გადაჭარბება. ცხადია, მედიაციის პროცესში მხარის პოზიციის უკეთესად დასაცავად ადვოკატმა შესაძლებელია დამალოს საქმის არსებითი და მნიშვნელოვანი გარემოებები, წარმოაჩინოს მარწმუნებლის უფლების და მოთხოვნის ღირებულება გადაჭარბებულად და შესაბამისად, ეცადოს მხარის ინტერესებისთვის მაქსიმალურად სარგებლიანი შეთანხმების მიღწევას.⁶⁰ „მოდელური წესის“ კეთილსინდისიერების პრინციპის შესაბამისად, ზემოხსენებული დარღვევები მიიჩნევა მედიაციის პროცესში ადვოკატის მიმართ დაკისრებული კეთილსინდისიერების პრინციპის უხეშ დარღვევად.

6. დასკვნა

ადვოკატის მიმართ საზოგადოების წინაშე დაკისრებული მაღალი პროფესიული და ზნეობრივი პასუხისმგებლობის გათვალისწინებით, ასევე კანონით დადგენილი კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპის ტელეოლოგიურ განმარტებებზე დაყრდნობით, შეგვიძლია მივიჩნიოთ, რომ ადვოკატის მიერ კლიენტის მედიაციის პროცესში წარმომადგენლობისას, მასზე, როგორც პროფესიის წარმომადგენელზე, ვრცელდება, სათანადო ეთიკური ქცევის სტანდარტი, რომელსაც განსაზღვრავს ეროვნული ნორმატიული აქტებით და საერთაშორისო ნორმებით დადგენილი ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებები.

საქართველოში მოქმედი ნორმატიული დანაწესები, მათ შორის საადვოკატო საქმიანობის შესახებ საქართველოს კანონის და საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსის ნორმების სისტემური და ტელეოლოგიური განმარტებები ავრცელებს ადვოკატებზე ერთიან ეთიკურ ვალდებულებებს საადვოკატო საქმიანობის თითოეულ სფეროში, მათ შორის მედიაციის პროცესში მხარეთა წარმომადგენლობისას.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში მოქმედი საკანონმდებლო ბაზა და დოქტრინალური განმარტებები განამტკიცებს მედიაციის პროცესში ადვოკატი წარმომადგენლის საქმიანობის საადვოკატო საქმიანობად მიჩნევის იდეას და შესაბამისად მათზე სრულად ვრცელდება „მოდელური წესით“ დადგენილი რეგულაციები.

მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოში მედიაციის პროცესში ადვოკატი წარმომადგენლის საქმიანობის საადვოკატო საქმიანობად მიჩნევა და მასზე ადვოკატის ზოგადი ეთიკური ვალდებულებების დაკისრების თვალსაზრისით შეიქმნას განსაზღვრულობის მაღალი სტანდარტის მქონე ნორმატიული ბაზა. რეკომენდებულია, რომ ადვოკატთა შესახებ საქართველოს 2001 წლის კანონში დამატების სახით შეტანილ იქნეს ცვლილება, რითიც განისაზღვრება, რომ მედიაციის პროცესში ადვოკატის მიერ მხარის წარმომადგენლობა მიიჩნევა საადვოკატო საქმიანობად. ასევე, რეკომენდებულია, სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის მიერ, ერთიანი სისტემატიზირებული აქტის გამოცემით მოწესრიგდეს მედიაციის პროცესში ადვოკატი წარმომადგენლის ეთიკური ვალდებულებები. ზემოხსენებული ცვლილებები ხელს შეუწყობს ერთგვაროვანი დისციპლინური წარმოების და სამართალწარმოების პრაქტიკის დანერგვას და გამორიცხავს აზრთა სხვადასხვაობას მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით.

⁶⁰ Roth B. J., Ethical Considerations for Advocates in Mediation, Massachusetts Lawyer's Weekly, 2005, 2.

ბიბლიოგრაფია:

1. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ოფიციალური ვებგვერდი, კანონმდებლობის ნუსხა, <<https://gba.ge/ka/%E1%83%A9%E1%83%95%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%A1-%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%91/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%95%E1%83%98-%E1%83%90%E1%83%A5%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98>>, [02.08. 2019].
2. საქართველოს კანონი „ადვოკატთა შესახებ“, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 20/06/2001, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/15472>>, [02.08. 2019].
3. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი, საკანონმდებლო მაცნე, 14/11/1997, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/29962>>, [02.08. 2019].
4. საქართველოს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 28/12/2011, <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437?publication=19>>, [02.08. 2019].
5. საქართველოს კანონის პროექტი „მედიაციის შესახებ“, საქართველოს პარლამენტის ოფიციალური ვებგვერდი, <<https://info.parliament.ge/#law-drafting/17577f>>, [02.08. 2019]. სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაცია, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, <http://gba.ge/uploads/files/regulaciebi/eTikis_kodexi.pdf>, [02.08. 2019]. გაეროს ძირითადი პრინციპები ადვოკატთა როლის შესახებ, 1990, მ. 13,
6. <<http://gba.ge/%22/new/admin/editor/uploads/files/regulaciebi/gaeros%20ZiriTadi%20principebi%20advokatTa%20rolis%20Sesaxeb.pdf/%22>>, [02.08. 2019].
7. Model Rules of Professional Conduct, American Bar Association, 2004, <https://www.americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct/model_rules_of_professional_conduct_preamble_scope.html>, [02.08. 2019].
8. The Ethical Guidelines for Settlement Negotiations, American Bar Association, Official Website, 2002, 1. <https://www.americanbar.org/content/dam/aba/migrated/2011_build/dispute_resolution/settlementnegotiations.authcheckdam.pdf>, [02.08. 2019].
9. ბერაძე ს., კონფიდენციალურობის დაცვის სპეციფიკა მედიაციის პროცესში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა – ნელინდეული“, თსუ-ის გამომცემლობა, სპეციალური გამოცემა, 2017, 51-52.
10. თოთლაძე ლ., გაბრიჩიძე გ., თუმანიშვილი გ., ტურავა პ., ჩაჩანიძე ე., განმარტებითი იურიდიული ლექსიკონი, თბ., 2012, 244.
11. კვაჭაძე მ., გასიტაშვილი ე., ბოჭორიშვილი კ., კორძია ი., ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის კომენტარები ეთიკის კომისიის პრაქტიკაზე დაყრდნობით, თბ., 2011, 11,14.
12. ჩიტაშვილი ნ., მედიაციის ეთიკის რეგულირების ფარგლები და ეთიკის სტანდარტით ბოჭვის ადრესატები, „სამართლის ჟურნალი“, №1, თსუ-ის გამომცემლობა, 2016, 26-27.
13. ჩიტაშვილი ნ., ადვოკატ მედიატორის ცალკეულ ეთიკურ ვალდებულებათა თავისებურება და რეგულირების აუცილებლობა, „სამართლის ჟურნალი“, №2, თსუ-ის გამომცემლობა, 2016, 32-33.
14. წულაია ო., თვითგამორკვევა, როგორც ძირითადი ღირებულება მედიაციის პროცესში ეთიკის კოდექსებსა და სამართლებრივ ნაშრომებში: კონკურენცია დავის მონაწილე მხარეთა ავტონომიასა და შინაარსობრივ სამართლიანობას შორის, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა – ნელინდეული“, თსუ-ის გამომცემლობა, სპეციალური გამოცემა, 2017, 256-257.
15. ხურციძე ნ., მათიაშვილი მ., მილეტორნო ჯ., ზამბახიძე თ., ცისკაძე მ., ჯობაძე გ., იურიდიულ პროფესიათა ეთიკური საკითხები, ამერიკის იურისტთა ასოციაცია, კანონის უზენაესობის ინიციატივის გამოცემა: სასწავლო მასალები, თბ., 2009, 18, 66, 77, 80.
16. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სადისციპლინო პალატის 2015 წლის 6 მაისის № დს-შ/5-15 გადაწყვეტილება, 4-5.

17. სსიპ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2014 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილება, 5-6.
18. *Menkel-Meadow C.*, Ethics in Alternative Dispute Resolution: New Issues, No Answers from the Adversary Conception of Lawyers' Responsibilities, Georgetown University Law Center, Georgetown, 1997, 44-45.
19. *Nolan-Haley J. M.*, Lawyers, Clients, and Mediation, 1998, Notre Dame L. Rev., Fordham, 1998, 7.
20. *Oberman S.*, Confidentiality in Mediation: An Application of the Right to Privacy, Ohio State Journal on Dispute Resolution, Vol 27:3, 2012, 13.
21. *Roth B.J.*, Ethical Considerations for Advocates in Mediation, Massachusetts Lawyer's Weekly, 2005, 2.
22. *Sherrill J. A.*, Ethics for Lawyers Representing Clients in Mediations, Atlanta, 2012, 2-3, 5.
23. *Strong G. E.*, Role of the Lawyer in Arbitration, Mediation and Conciliation, Labour Law Journal, Vol. 7, No. 7, Nashville, Tennessee, 1956, 1.